

Jebron. Open huis voor vorming en pastoraat
Startviering van het jaarthema 'Gestalten van Vrede'
zondag 10 september 2023

Welkom

"Ik wens jullie vrede", zo begroet Jezus van Nazareth telkens weer zijn moedeloze en terneergeslagen leerlingen. Na zijn kruisdood hadden zij zich immers angstig achter gesloten deuren verzameld. Over deze vrede had hun Meester reeds gesproken tijdens het Laatste Avondmaal: "*Mijn vrede laat Ik u, mijn vrede geef Ik u. Niet zoals de wereld die geeft, geef Ik hem u. Laat uw hart niet in beroering raken en niet bevreesd worden.*" (Joh. 14,27).

Deze vredesgroet is sindsdien door de apostelen verder gegeven aan alle christelijke gemeenschappen. Zo bijvoorbeeld schrijft Paulus aan het begin van elk van zijn brieven: "*De genade en de vrede van God onze Vader en van de Heer Jezus Christus, zij met u allen.*" En in elke eucharistieviering besluit de priester het gebed na het onzevader met de wens: "*De vrede van de Heer zij altijd met u.*" Alle aanwezigen worden dan uitgenodigd om elkaar een teken van vrede te geven. Wensen ook wij elkaar de vrede in de naam van (+).

Deze vrede van de Heer vervult ons niet alleen tijdens de eucharistieviering, maar gedurende al onze alledaagse bezigheden. Daarom worden wij na de eucharistie ook naar huis gezonden met de wens: "*Gaat nu heen in vrede.*" Onze gedachten, onze woorden en onze werken kunnen door deze vrede gekenmerkt worden en zich uiten in onze omgang met onze medemensen. Wij kunnen allemaal werktuigen en boden van die vrede zijn. Laat ons dan elkaar begroeten, wij die hier komen "*om kracht tot vrede, om nieuwe hoop en ruimer zicht*".

Lied: Drievoudige groet (pag. 50)

De joden groeten met "*Hevenuh Sjaloem. Ik wens je vrede*". Vandaar ook dat het populaire TV-programma van Play VIER de titel "*Shalom Allemaal!*" kreeg. Want inderdaad, de 10 afleveringen bieden een exclusieve inkijk in de chassidische joodse gemeenschap van Antwerpen. In Aalst hebben we Chiro Sjaloem, een meisjeschiro opgericht in 1961. Hun uitvalsbasis is 200m van mijn huis, naast het opvangtehuis voor minderjarige vluchtelingen.

Lied/lezing: Psalm 72

Aan het begin van een werkjaar in het teken van vrede, heb ik de bijbel opgelegd bij psalm 72. Daarin bidt het arme volk dat hun koning rechtvaardig

bestuurt en dat er wereldwijd vrede komt. Huub Oosterhuis bewerkte psalm 72 tot het lied 'Voor kleine mensen' (pag. 62 bovenaan).

Lezing uit het allereerste tijdschriftje van het Vredeshuis Aalst (juli – augustus - september 1985), geschreven door Jef De Loof, stichter en voorzitter.

Altijd zijn er mensen geweest die zich voor vrede ingezet hebben, die niet konden aanvaarden dat wij gedoemd waren mekaar te blijven bevechten en uit te moorden. Geleidelijk is deze drang naar vrede toegenomen. Enerzijds door meer inzicht in het mechanisme van de bewapening en in de manipulatie van de bevolking om deze oorlogsrijp te maken. Anderzijds omdat oorlogen alsmaar gruwelijker, meer massavernietigend worden en met de kernwapens het einde van de mensheid in het zicht komt. Meer en meer beginnen we te beseffen dat een oorlog nooit noodzakelijk is en nooit iets oplost.

Zoals we nu bezig zijn, kan het niet meer verder. Een tot de tanden bewapende wereld, die elke dag nog meer wapens vraagt, leidt onvermijdelijk naar de afgrond. Er moet een uitweg zijn. Er is een uitweg als voldoende mensen ijveren voor vrede, roepen om vrede, de beleidsmensen verplichten tot ernstige besprekingen, tot duidelijke internationale afspraken, tot samenwerking in plaats van strijd. Er is zoveel positiefs te doen in onze wereld, nu vooral, nu we beschikken over de technische middelen om overal te helpen waar nood is.

Velen hebben dit begrepen. Allerlei organisaties werden opgericht, vredesgroepen en verenigingen die de vreedzame samenwerking tussen landen, in het bijzonder tussen rijke en arme landen willen bevorderen. Om de verenigingen in onze streek meer kansen te bieden tot samenwerking, om hun de plaats te geven die hen toekomt en hun uitstralingsmogelijkheden te bevorderen, werd een vereniging 'Vredeshuis' opgericht. Dit Vredeshuis wil een onderdak aan vredesbewegingen verschaffen, een thuis zijn waar deze verenigingen samen gebruik kunnen maken van de mogelijkheden die wij hen bieden. Onze leuze is 'Samen sterk voor de vrede'.

Lied: Ik zoek een land (pag. 64)

Het Vredeshuis, een huis waar vrede is. Aalst, een stad waar vrede is. Droomden de stichters van een luchtkasteel? Vroegen ze misschien te veel?

Lezing uit het laatste artikel van Jef De Loof, verschenen in het nummer 162. We zijn ondertussen 32 jaar later nl. mei-juni 2017.

Vanwaar mijn voortdurende inzet voor vrede? Omdat voor het eerst in de geschiedenis de mens in staat was door de toegenomen kracht van zijn wapens, de mensheid volledig uit te roeien. Albert Einstein verwoordde dit duidelijk: *"Als we willen dat de mensheid overleeft, moeten we onze manier van denken grondig veranderen. De bedreiging die ons boven het hoofd hangt afweren, is het meest dringende probleem geworden van onze tijd"*.

Bovendien heeft de geschiedenis bewezen dat men zich niet laat afschrikken door ethische waarden maar wel bereid is die wapens te gebruiken en honderdduizenden mensen in één klap te doden. De Hiroshima- en de Nagasakibommen bewezen dit. De wereld was geschokt en ik ook. De reacties waren overal hevig. Meer dan een kwartmiljoen doden door twee bommen, waarvan het gebruik vooraf goedgekeurd werd door de meerderheid van een commissie die op de hoogte was van de mogelijke gevolgen. (...)

Het Vredeshuis heeft gedurende meer dan 30 jaar in Aalst en omgeving activiteiten georganiseerd met als doel te informeren over vrede in al haar aspecten: lezingen, symposia, fakkeltochten, organisatie van de Vredesprijsuitreikingen, tentoonstellingen, deelname aan vredesbetogingen... Ook werden lucratieve en ontspannende evenementen georganiseerd zoals groepsreizen, tombola's, rommelmarkten en etentjes wat zorgde voor meer persoonlijke contacten in een gezellige sfeer en ook wat geld in het laatje bracht.

Met het Vredeshuis Aalst, het huidige bestuur en hopelijk met enkele nieuwe geëngageerde vrijwilligers zullen we, samen met andere vredesverenigingen wereldwijd, blijven ijveren voor de vrede, specifiek voor het afschaffen van de kernwapens!

Duiding

Vanwaar mijn voortdurende inzet voor vrede? Ik denk dat het in mijn geval te maken heeft met de aangrijpende verhalen van mijn grootantes Mathilde en Delphine. Dat is de generatie die beide wereldoorlogen heeft meegemaakt, de eerste in hun kindertijd en jeugd, de tweede als volwassene in de fleur van hun leven. De Eerste Wereldoorlog had hun hele leven getekend: vader omgekomen, oudste broer invalide, moeder ziek en zwak. Ze zijn nooit getrouwd want de zorg voor hun gezin ging voor.

Voeg daar een figuur als Franciscus van Assisi bij, het gedurfde verzet van aartsbisschop Oscar Romero in El Salvador, de grensverleggende getuigenissen in het maandblad Wereldwijd... en het zal je niet verbazen dat mijn geweten té bezwaard was om mee te draaien in een systeem van blindelings gehoorzamen, massaal doden en onmenselijke budgetten voor wapens. Neen, ik vond het zinvoller om als afgestudeerde onderwijzer en onderwijspedagoog burgerdienst te doen in het hart van de vredesbeweging. Jeugd en Vrede maakte lesmateriaal, gaf bijscholingen over vredesonderwijs, begeleidde scholen bij projectdagen (al of niet in voorbereiding op de vredesbetogingen in Brussel). Samen met prof. Cyriel De Keyser trokken we door het Vlaamse land.

We spraken over vrede op microniveau, op mesoniveau en op macroniveau. Of anders gezegd: de interpersoonlijke relaties, de verhoudingen tussen groepen en

het internationaal vlak. We maakten ook onderscheid tussen negatieve vrede (bv. afwezigheid van oorlog) en positieve vrede (het realiseren van welke mensenrechten dan ook). Het was zo zinvol, zo hartverwarmend en zo hoopvol, dat ik er geen 20 maanden maar 5 jaar heb gewerkt, in alle mogelijke nepstatuten wel te verstaan. Ik ruilde het uiteindelijk in voor 11.11.11 nationaal om daar verantwoordelijke te worden voor mondiale vorming in het onderwijs. Na 7 jaar kwam ik naar hier om coördinator te worden van Jebron.

Vandaag heeft vrede voor mij te maken met drie V's: **verbinding, veiligheid en vertrouwen**. Verbinding met de mensen om jou heen: je familie, je collega's, je burens, de winkelbediende, de medepassagier, de ober... iedereen die je ontmoet. Maar ook verbinding met de natuur en de zorg voor onze leefomgeving. Verbinding ook met de tedere kracht diep in jezelf, waar vrede opborrelt, zowel in de stilte als in de actie. Met veiligheid bedoel ik niet de zogenaamde 'nationale veiligheid' die vaak leidt tot gewapend geweld tegen wie opkomt tegen uitbuiting en onrecht. Om nog maar te zwijgen over de kostprijs van de bewapeningswedloop. Het gaat ook over de afwezigheid van familiaal geweld, over pesten op school of op het werk, over verkeersveiligheid, vul maar aan.

Inderdaad, vrede is 'n heel ruim begrip, veel meer dan 'de afwezigheid van oorlog'. Misschien is eerder angst het tegenovergestelde van vrede. Het was alleszins een belangrijke drijfveer in de strijd tegen de kernwapens, het hoogtepunt van de vredesbeweging in de jaren 80. Vandaar ook mijn 3de V, die van vertrouwen. Vertrouwen in de zin van 'geloven dat werken aan vrede hoe dan ook levensbelangrijk is', in de zin van 'weten dat je niet alleen staat in de strijd', in de zin van 'onaantastbare weerbaarheid, wat er ook gebeurt'.

Verbinding, veiligheid, vertrouwen. De V.V.V. voor ieder van ons, het toeristisch bureau met wegwijzers naar meer vrede, ook in jezelf.

Luisterlied: Where have all the flowers gone?

Als muzikaal intermezzo luisteren we naar 'Where have all the flowers gone?', een protestsong tegen oorlogen. Het werd in 1955 geschreven door Pete Seeger (1919–2014), een Amerikaans folkzanger, gitarist en vredesactivist. De tekst is gebaseerd op een traditioneel slaapliedje van de Kozakken. Kortom, het folknummer is geïnspireerd door het Westen en Oost-Europa. Wat mij doet denken aan de oprichting van de internationale vereniging voor de preventie van een atoomoorlog (1980), ook het resultaat van een samenwerking tussen Oost en West nl. de Amerikaanse dokter Bernard Lown en zijn Sovjet-Russische collega Evgueni Chazov. Het was Jef De Loof die samen met collega's de Vlaamse afdeling oprichtte nl. de Medische Werkgroep tegen Atoomwapens.

Praktische punten en collecte

Tafelgebed 18

Vandaag is het ook Open Monumentdag. Het thema is 'Met hart en ziel'. Laat ons "met hart en ziel bidden om vrede en om herverdeling ten gunste van de minsten".

We delen het brood

Vrije voorbeden met als acclamatie het refrein 'God is die goed is' (pag. 61)

Lied: Vader die in de hemel zijt (pag. 83 bovenaan)

Zending, vredeswens en zegen

Dat recht en vrede komen.
Maak ons tot bondgenoot
van hen die zijn in nood.
Verlos ons van het kwaad,
van oorlog die voor brood doorgaat.
Dat wij nieuwe wegen leren gaan
die leiden tot een nieuw bestaan
van recht en vrede.

Zegenen we elkaar hiertoe in de naam van (+)

Lied: We zingen 3x 'Vrede en alle goeds' (pag. 86)